

Извештај о спровођењу пројекта

„Грађани у акцији за интегрисање родно одговорних мера и мера недискриминације у механизме спречавања корупције на локалном нивоу“
удружења „Ужички центар за људска права и демократију“

О конкурсy

Агенција за спречавање корупције (у даљем тексту: Агенција), расписала је 25. фебруара 2022. године јавни конкурс за доделу финансијских средстава организацијама цивилног друштва за реализацију пројекта у области спречавања корупције (у даљем тексту: Конкурс).

Општи циљ Конкурса био је: допринос развоју и јачању интегритета, јавне одговорности и транспарентности рада органа јавне власти у складу са Законом о спречавању корупције („Службени гласник РС” 35/2019, 88/2019, 11/2021 - аутентично тумачење, 94/2021 и 14/22).

Специфични циљеви Конкурса били су:

- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у Србији да се у својим локалним заједницама баве спречавањем корупције у области заштите животне средине;
- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у спровођењу активности усмерених на интегрисање родно одговорних мера и мера недискриминације у механизме спречавања корупције;
- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у реализацији активности из „Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика“, тачка 3.2.1.5. „Израда анализе откривених случајева кршења превентивних антикорупцијских прописа на нивоу јединица локалне самоуправе“. Анализа из активности 3.2.1.5. треба да обухвати период након 1. јула 2017. године, тј. период након истека рока за доношење локалних антикорупцијских планова;
- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у спровођењу активности на повећању транспарентности рада органа јавне власти и боље информисаности грађана како би се допринело њиховом већем учешћу и разумевању утицаја примене јавних политика на квалитет живота у локалној заједници и значај примене препорука и стандарда ЕУ.

Конкурсна комисија је на основу унапред дефинисаних критеријума, доделила укупно 85,8 бодова пројекту „Грађани у акцији за интегрисање родно одговорних мера и мера недискриминације у механизме спречавања корупције на локалном нивоу“ удружења „Ужички центар за људска права и демократију“ и закључила са истом организацијом Уговор о реализацији пројекта број 014-021-01-0035/22-05 од 19.05.2022. године (у даљем тексту: Уговор).

Спровођење пројекта и резултати

Циљ овог пројекта је био пружање подршке организацијама цивилног друштва у спровођењу активности усмерених на интегрисање родно одговорних мера и мера недискриминације у механизме спречавања корупције.

У складу с тим пројекат је спроведен у два сегмента: интегрисање родно одговорних мера и мера недискриминације у Локалном антикорупцијском плану (у даљем тексту ЛАП) и реафирмација рада тела за праћење примене ЛАП-а.

Ради успешне реализације планираних циљева анализирана су радна тела града Ужица ради утврђивања родне заступљености у оквиру тих тела. Такође је урађена анализа родно одговорних мера и мера недискриминације у свих седамнаест области ЛАП-а града Ужица, као и препоруке за њихово унапређење. У оквиру тога дефинисан је низ мера које ће бити основ за усвајање новог ревидираног ЛАП-а. Као прво, предложена је повећана транспарентност у процесу усвајања прописа на нивоу локалне самоуправе кроз обавезу објављивања извештаја о изради нацрта прописа, уз интегрисање родне статистике и родне анализе у индикаторе испуњености мера. Такође ту је и препорука да се специфичне циљне групе, на које се односе поједини акти које доноси локална самоуправа, додатно информишу о усвојеним или измењеним актима јавне политике који су од значаја за те циљне групе. Остале препоруке се односе на уређивање области управљања сукобом интереса на локалном нивоу, разоткривање корупције кроз заштиту узбуњивача и поступање са представкама грађана уз потпуну примену и праћење прописа из ове области и уз примену начела родне равноправности. У ту сврху је препоручено и да се ојачају капацитети запослених на овим пословима у локалној власти. Препорука је и да се отклоне ризици од корупције у систему управљања јавним предузећима на локалном нивоу, поготово у вези избора директора тих предузећа и чланова надзорних одбора, где се поред прописивања и поштовања испуњености услова и критеријума за њихов избор треба увести обавеза једнаке заступљености мушкараца и жена, као и поштовање принципа недискриминације уопште. То се односи и на све конкурсе за избор органа управљања које оснива град. Неопходно је усвојити и јединствену и обавезујућу методологију извештавања о раду за сва јавна предузећа, установе, органе и организације које оснива град Ужице, уз обухваћене родне аспекте. Такође, што се тиче управљања финансијама јавних предузећа и других установа, органа и организација које оснива град, потребно је успоставити механизме управљања и грађанске контроле, уз обавезу израде тзв. грађанског буџета и податке о родно одговорном буџетирању. Препорука је и да се регулишу механизми за успостављање јавно приватних партнерстава и концесија ради отклањања ризика од корупције. Такође је потребно успоставити механизме за управљање имовином у својини града Ужица, уз обезбеђивање јавности регистра јавне својине града. То се односи и на донације граду, али и на доделу средстава из буџета града Ужица, која треба да буде транспарентна, одговорна и подложна контроли. Потребно је унапредити и процедуре и правила рада комисија и других органа града који су надлежни у области просторног и урбанистичког планирања и изградње. Радна тела која оснива град треба да се формирају транспарентно уз потпуну доступност информација о свим радним телима успостављањем регистра са

свим информацијама о њиховом броју, називу и саставу, правном основу за формирање и мандату који им је поверен и родној анализи. Генерална је препорука да се новим ЛАП-ом предвиде родно одговорне анализе и извештавање интерне ревизије. Потребно је уроднити целу област 16 – јачање механизма грађанског надзора и контроле у процесу планирања и реализације буџета града Ужица, јер постојећи ЛАП не препознаје родне аспекте и тренутну законску регулативну у процесу планирања и реализације буџета.

Са представницима локалне самоуправе договорено је да се приликом доношења новог ЛАП-а све препоруке узму у обзир.

Други сегменти на које су се односиле пројектне активности су подршка родно одговорном буџетирању и мерама недискриминације у ЛАП-у, у оквиру које у одржане четири радионице за више од 90 представника локалне самоуправе, као и институција, установа и медија са локала у циљу промовисања пројекта, јачања капацитета представника институције и ширењу опште свести о потреби спровођења родно одговорних мера и мера недискриминације на локалном нивоу.

Такође је настављен рад на реафирмацији рада тела за праћење ЛАП-а и представници удружења Ужички центар ће наставити и након завршетка пројекта да раде на активностима везаним за израду новог ЛАП-а и избору нових чланова тела за праћење његове примене.

Видљивост пројекта

Промоција пројектних активности одвијала се у току реализације путем локалне телевизије ТВ 5 Ужице, где су гостовали извођачи пројекта, снимани су прилози са радионица и промовисане су остале пројектне активности. 31. августа 2022. емитован је прилог о првој радионици и циљевима пројекта, као и 29. септембра 2022. године. 31. маја 2023. на истој телевизији гостовала је Гордана Савић, експерт на пројекту, где је говорила о циљевима и резултатима пројекта, родно одговорном буџетирању, увођењу мера недискриминације и родно одговорне политике у локална антикорупцијска документа.

Све активности су редовно промовисане на фејсбук страници ТВ 5, као и на фејсбук страници и интернет страници удружења Ужички центар. Такође је снимљена и емитована једна емисија на радију „Радио Сан Ужице“ 31. маја 2023. године, где је било речи о постигнућима на пројекту.

Линкови ка снимљеним и емитованим прилозима:

<https://fb.watch/1Hvb108VaT/>

<https://fb.watch/1HvdMok822/>

<https://fb.watch/1HveQQ7OBx/>

<https://fb.watch/1HvoLdGT-5/>

Извештаји и закључак

Током периода реализације Пројекта, остварене су планиране пројектне активности, као и главни циљеви пројекта.

Разматрање родне димензије корупције је у фокусу разних домаћих и иностраних анализа и докумената. То је била и једна од тема којом се бавио Савет Европе, због чега је именован и Специјални извештај за родну перспективу, јер дошло до закључка да: 1) постоји различит утицај корупције на жене и мушкарце - има разлике у томе како полови доживљавају корупцију и какво је њихово искуство – жене су мање толерантне, али су више изложене корупцији у неким ситуацијама и 2) однос између нивоа утицаја корупције на жене и мушкарце - нека истраживања показују да има мање корупције у земљама у којима је учешће жена у политичком животу веће. Национална документа родну равноправност препознају као фактор подстицања укупног развоја друштва који укључује и одрживи развој за све, док је у Агенди 2030 родна равноправност предуслов развоја друштва.

У последњих десетак година евидентан је напредак у овој области као и препреке и питања која друштвени развој отвара. Истовремено, друштвени процеси и примене јавних политика захтевају отклањање препрека у циљу унапређења и успостављања новог приступа родној равноправности. Постигнућа, како показује индекс родне равноправности који се у Србији прати у одређеним временским циклусима, су приметна у бројим областима, али су као препреке даљем унапређењу родне равноправности и друштвеном развоју у целини идентификовани неравномерност развоја у појединим областима и посебно је наглашена нужност интегрисања родне перспективе у областима значајним за општи друштвени развој. Закон о родној равноправности укључује низ нових области у којима је у јавне политике које се односе на те области неопходно интегрисати родну перспективу. Једна од кључних области у којима је неопходно интегрисати родну перспективу су и механизми спречавања корупције на локалном нивоу, пре свих локални антикорупцијски планови.

Град Ужице је усвојио Локални антикорупцијски план за период од 2017-2021. године и формирано је тело за праћење његове примене. Доношење Локалног антикорупцијског плана и формирање тела за праћење је спроведено на веома транспарентан начин. Међутим, активности предвиђене ЛАП-ом, као и рад самог тима за његово праћење нису заживеле, тако да се још једном показало да је примена закона и прописа и даље велика бољка система. Током реализације ранијих пројеката примећено је да се у претходном периоду није водило довољно рачуна о интегрисању родне перспективе у креирању и спровођењу локалних политика.

Због свега наведеног указала се потреба да се кроз овај пројекат изврши анализа родно одговорних мера и мера недискриминације у локалном антикорупцијском документу, да се дају препоруке за њихово дефинисање и интегрисање у исти, што је и урађено у свих 17 области од значаја за локалну заједницу.

Такође се путем низа обука унапредила свест представника локалних самоуправа, институција, установа и медија на локалу о потреби родно одговорног буџетирања и увођења мера недискриминације у рад њихових организација. Медији су били присутни на обукама ради потребе јачања опште друштвене свести о родној равноправности и мерама недискриминације у спровођењу јавних политика, што је од велике важности

поготово за угрожене и маргиналне друштвене групе и омогућавања једнаког приступа јавним добрима и услугама. Преко медија је такође истакнута потреба за реафирмацијом тела за праћења ЛАП-а и промовисано је укључивање грађана у рад овог тела, као и обезбеђивање материјалних и техничких услова за несметан рад тела.

Чланови удружења које је спроводило пројекат ће се, како наводе у завршном извештају са пројекта, у наредном периоду фокусирати на уграђивање пројектних резултата у нова локална документа, као и на формирање новог ефикасног тела које ће пратити имплементацију препорученог.

По завршетку реализације пројектних активности, удружење Ужички центар за људска права и демократију је доставило Завршни наративни извештај и Завршни финансијски извештај, те су наведени извештаји усвојени као такви.

Увидом у Завршни финансијски извештај и приложену финансијску документацију Агенција је утврдила да су средства трошена у складу са буџетом Пројекта, те да су сви трошкови приказани истинито и објективно.

Удружење је такође доставило и извештај ревизора који је сачинило предузеће за ревизију „Салдо ревизија плус ДОО“ из Крушевца и који је достављен Агенцији у Уговором предвиђеном року. У том извештају наводи се да је на основу информација из финансијског извештаја који је предмет ревизије, рачуноводствених евиденција, документације и извода наменског текућег рачуна, те осталих прибављених информација везаних за пројектне активности, констатовано да су планирана и додељена средства за реализацију пројекта утрошена наменски, у складу са дефинисаним програмским активностима и Уговором са Агенцијом.

Укупно настали трошкови пројекта износе 989.860,00 динара.

На основу Извештаја овлашћеног ревизора, не постоје трошкови који нису планирани и оправдани одговарајућим доказима, што потврђује и документација која се односи на спровођење пројекта, а достављена је Агенцији (рачуни, финансијска документација, наративни и финансијски извештаји).

Укупно настале уштеде у односу на буџетом дефинисани износ од 1.000.000,00 динара износе 10.140,00 динара и тај износ је, по налогу Агенције, враћен у буџет Републике Србије.

На основу извршеног увида у резултате пројекта, потврђено је да су сви настали трошкови до дефинисаног буџета били неопходни за извршење Пројекта и да су допринели остварењу истог.

Узимајући у обзир наведено, Агенција може да закључи да је Пројекат спроведен у складу са планираним активностима и буџетом, те да је остварио своје главне циљеве. Обзиром да ће чланови удружења које је спроводило пројекат наставити активности везане за увођење родне перспективе у антикорупцијским документима на локалу и да ће да врше мониторинг спровођења препорука које су настале као резултат имплементације овог пројекта, осигураће се и одрживост пројектних резултата.

У Београду, 14.07.2023.

Извештај сачинила

Ђурђица Сучевић